

ITALIA-klubi ry

15.10.2019

Riflessi d'Italia

ITALIA-klubi ry

Kotisivu: <https://italia-klubi.fi/>

FB: Italia-klubi

Osoite: Vuosikuja 4 as 26, 02200 Espoo

Pankkitili: FI88 1544 3000 0229 67

SISÄLTÖ

Uutisia Italiasta	
<i>Io, Leonardo</i>	3
Elokuva	
 Matkakertomus	
<i>Välilasku Milanoon</i>	4
Saija Räsänen	
 Kirjallisuus – Kirjapiirin satoa	
<i>Kommentteja Marco Vichin teokseen L'inquilino</i>	7
Leena Eranti	7
Vappu Isosomppi-Hakkarainen	8
Tarja Päivärinne	8
Anneli Salo	9
Marco Vichi ja Helena Hakola-Louko	9
 <i>Dante Alighieri ei anna rauhaa</i>	10
Tarja Päivärinne	
 Ilmoituksia	
DiDonna – Syysmuotia	12
Helsingin yliopisto: Italian kieli oopperassa	12
Vapriikki: Ostia, portti Roomaan	13
Serlachius-museot: Onnea etsimässä – Italian nykytaidetta	13
Suomen Beniamino Gigli -seura ry:n konsertti	14
 Klubin uutisia	
Klubin pikkujoulu la 30.11.	15
Jäsenmaksut	16
Klubin kotisivut (email)	16

Päätoimittaja: Helena Hakola-Louko

hhl@louko.com

Io, Leonardo

Trama – Io, Leonardo

Io, Leonardo, il film diretto da Jesus Garces Lambert, porterà lo spettatore alla scoperta di **Leonardo da Vinci**, dell'uomo, il pittore, lo scienziato e l'inventore, attraverso un viaggio unico, coinvolgente e affascinante nella mente di Leonardo, una delle figure più geniali che la storia dell'umanità abbia mai conosciuto, noto a chiunque per aver dipinto "il quadro più famoso al mondo", la Gioconda. E lo farà con uno sguardo molto lontano dagli stereotipi con cui Leonardo viene solitamente descritto.

Frasi celebri di Io, Leonardo

Leonardo da Vinci (Luca Argentero): L'occhio, finestra dell'anima, abbraccia la bellezza di tutto il mondo ed è l'occhio, che tutte le umane arti consiglia e correggere, conduce l'uomo in ogni luogo!

Leonardo da Vinci: Io voglio intendere l'universale misura dell'uomo! Studiare e disegnare sono per me l'unico rifugio sicuro. La pittura è scienza, nipote di Natura e parente di Dio!

Il regista **Jesus Garces Lambert**: "Tutti pensiamo di conoscere a fondo Leonardo", ha dichiarato incontrando la stampa alla Casa del Cinema di Roma, "ma è uno dei personaggi più complessi, tanto che presto ti rendi conto di non sapere niente in realtà di lui. Ho letto di tutto, curato i suoi dialoghi utilizzando solo parole sue, all'interno di una camera delle meraviglie che sembra sempre uguale, ma è continuamente diversa e in continuo movimento. Quali erano le sue pulsioni, le paure dell'uomo Leonardo? Abbiamo cercato di trasportare lo spettatore nel suo universo, con la libertà incredibile che ti danno le produzioni d'arte Sky. Il linguaggio formale

scelto è sperimentale, lavorando sulla finzione con metodi documentaristi. Tutti gli oggetti presenti sono documentati dell'epoca, un meccanismo a orologeria, con le pareti e le luci che si muovevano. Molti esperimenti cui abbiamo dato un'esecuzione pratica erano rimasti solo appunti per Leonardo, che non li aveva mai realizzati concretamente. Intorno tutto cambia, ma lui non invecchia mai, perché funziona così nella nostra mente, la nostra immagine è l'unica cosa sempre uguale. Musicalmente abbiamo usato una combinazione di strumenti a corda e tonalità elettroniche, per un viaggio nella mente, con Bach che ci ha dato quel qualcosa di sacro e intangibilmente spirituale che vedo in Leonardo. La scelta di **Luca Argentero**? Chi l'ha conosciuto, ci racconta l'artista come alto, bello, elegante e simpatico, oltre che naturalmente carismatico. Allora chi meglio di Luca, la quale carriera trovo molto interessante".

Lähteet:

<https://www.comingsoon.it/film/io-leonardo/55145/scheda>

<https://www.comingsoon.it/cinema/interviste/io-leonardo-il-nuovo-film-d-arte-targato-sky-con-luca-argentero/n94651>

LEONARDO: dalla A alla Z - Speciale anniversario:

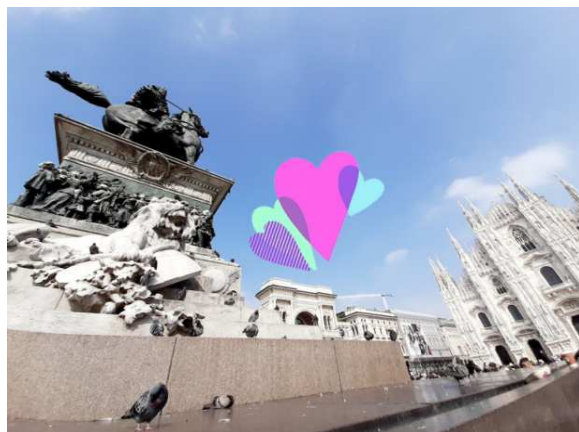
<https://www.youtube.com/watch?v=endis4QQC90>

MATKAKERTOMUKSIA

Saija Räsänen

Välilasku Milanoon

Milanon aamuruuhka. Olin unohtanut, kuinka täysi voi olla metrovaunu, kuinka paljon mahtuu ihmisiä maan alla eri suuntiin risteileviin käytäviin. Toisaalta nautin ihmispaljoudesta: bisnesmiehiä sinisissä puvuissa, ystävällisesti hymyileviä vanhoja rouvia, teinejä reput selässä.

Astun metroon Milanon päärautatieasemalla - olen nukkunut edellisen yön aseman vieressä olevassa hotellissa, jotta pääsisin aamulla nopeasti liikkeelle. Olen menossa ensimmäisen kerran tohtorikouluni toiseen päämajaan, joka sijaitsee Milanon Via Pace -kadulla.

Päivän on tarkoitus alkaa leppoisasti tilastotieteen "entry exam"-kokeella – tulevan kurssin opettaja tahtoo tietää, millä tasolla olemme. Kokeen jälkeen odottaa hetki, jota odotan enemmän: tapaan ensimmäisen kerran tulevat opiskelukaverini, kuusi muuta ihmistä, jotka on valittu suorittamaan tohtorintutkintoa samaan sosiaalitieteiden ohjelmaan kuin minä.

Seuraan metrokarttaa: jään pois Crocetta-pysäkillä. Crocettalla jäävät pois monet muutkin – tämä näyttää olevan yliopisto- ja sairaala-aluetta, jonne varmasti monella on

asiaa. Maan päällä kadut näyttävät aina vähän erilaisilta kuin kartassa: metropysäkin risteyksestä avautuu katuja ainakin neljään suuntaan, minnehän päin pitäisi lähteä? Avaan Google Mapsin, se ei petä. Yleensä. Nytkin lähdän lopulta oikeaan suuntaan Via Lamarmora -katua pitkin.

Katselen ympärilleni – Milano näyttää paremmalta kuin muistin. Olen käynyt täällä aiemmin Roomassa asuessani, eli seitsemän vuotta sitten. Silloin Milano ei jostain syystä kolahtanut, mutta nyt matalat, pastellinväriset kerrostalot näyttävätkin sympaattisilta. Milano on myös suurempi kuin muistin – eilen lentokenttäbussista noustessani silmiini osui ensimmäisenä Pirelli-pilvenpiirtäjä päärautatieaseman laidalla.

Poikkean matkan varrella tuoreita hedelmiä pursuilevaan ruokapuotiin, josta ostan koe-eväiksi Ringo-keksejä. Vanha rouva pakkaa ne huolellisesti paperipussiin ja toivottaa sydämelliset päivänjatkot.

Via Pacen ei pitäisi sijaita kaukana metropysäkiltä – vain noin 650 metriä, sanoo Google Maps. Löydänkin oikean kadun, mutta missä on numero 10? Ensin kävelen liian pitkälle, kadun nimi vaihtuu jo toiseksi. Palaan takaisin, ja kymppi osuikin silmään. Se vain, että ei se näytä ollenkaan yliopiston rakennukselta – kyltissä lukee "Procura di Milano", eli Milanon syyttäjänvirasto.

Kysyn ovella partioivilta poliiseilta, missä on yliopisto. "Eteenpäin", he viittovat. Kävelen eteenpäin, päädyn toiselle sisäpihalle, mutta vielääkään ei näy mitään etäisestikään yliopiston sisäänkäyntiä muistuttavaa. Päädyn luostaria muistuttavan rakennuksen sisäpihalle. Kyselen japanilaisen näköiseltä rouvalta, missä yliopisto voisi olla. Hän ei tiedä, kysyy opiskelenko kenties musiikkia.

Ei ole aikaa jäädä juttelemaan. Epätoivo alkaa nousta pintaan, kun kukaan vastaantulijoista ei vaikuta tietävän yliopiston sijaintia. Voiko tämä olla jokin huijaus, mietin.

Onko sitä yliopiston rakennusta edes olemassa? Kysyn portierilta kortteiden risteyskässä. Hän tuntuu olevan sitä mieltä, että yliopisto löytyy korttelista, mutta neuvoo minut palaamaan sinne, mistä poliisit alun perin lähettivät minut eteenpäin. Tunnen oloni typeräksi, ja minuutit vierivät – luulin olevani reilusti etuajassa, ja nyt kokeen alkuun on enää 20 minuuttia. Kaivan esiin kännykän ja etsin yliopiston puhelinnumeron.

”Pronto? Sono Saija Räsänen, una nuova dottoranda del programma SOMET. Tulin tekemään tilastotieteen aloituskokeen, mutta sijaitseeko yliopisto todella osoitteessa Via Pace 10?” Selitän luuriin. Sen jälkeen, kun puhelu on kerran katkennut ja olen soittanut uudelleen, ystävällinen ääni luurista vahvistaa, että Via Pace 10 on tosiaan oikea osoite. Sihteeri lupaa tulla hakemaan minut pääportilta.

Sieltä hän todella tulee – onneksi! Lämpimästi hymyilevä ruskeahiuksinen rouva johdattaa minut ovelle, jonka kulmassa lukee tosiaan *hyvin pienellä* ”University of Milan – Graduate School on Social and Political Sciences”. Oli se sittenkin olemassa. Sihteeri ohjentaa minulle tervetulokansion, johon sukunimeni on kirjoitettu kansainväliseen muotoon ”Raesaenen”. Hän ihmettelee, miksei nähnyt minua uusien opiskelijoiden info-tapaamisessa kaksi päivää sitten. ”Asun vielä Suomessa, tulin tänne vain tekemään tämän kokeen. Muutan lopullisesti parin viikon kuluttua”, selitän. Sihteeri hyväksyy selityksen ja opastaa minut oikean luentosalin ovelle.

Muut opiskelijat ovat jo löytäneet perille. Tilastotieteen koe – ja kurssi – on yhteinen paitsi minun ohjelmani opiskelijoille, myös kahdelle muulle tohtoriohjelmalle. Siksi mietin, ketkähän ympärillä istuvista ovat juuri sosiaalitieteilijöitä. Eturivissä istuvat tyttö jakkupuvussa ja poika kauluspaidassa – jotenkin minulla on sellainen kutina, että heidät on valittu taloustieteen ohjelmaan. Vaikka eihän sitä voi koskaan tietää. Odotin vain enemmän palestiinalaishuivimeininkiä.

Professori saapuu. Hän on kiltin näköinen keski-ikäinen mies, ja sanookin, ettei koetta tarvitse pelätä – sitä ei arvostella, hän haluaa vain tietää lähtötasomme. Hän jakaa koepaperit, joissa on kahdeksan tehtävää ja lisäksi yksi valinnainen tehtävä. Alussa kysytään perustietoja: mihin ohjelmaan meidät on valittu ja mikä on väitöskirjan aihe – sekä sisältääkö se määrällisiä menetelmiä. Emmін hieman – rehellisyyden nimissä olen ajatellut tehdä kielellisen analyysin laadullisella kriittisellä diskurssianalyysillä, mutta mistäs sitä tietää. Jos löytäisin määrällisen menetelmän, joka sopii tutkimuskohteeseeni, miksikäs ei, parempaa jälkeä luultavasti tulee määrällistä ja laadullista yhdistellen.

Koe noudattelee ilahduttavissa määrin aiemmin opiskeluaineistoksi annettua kirjaa. Ensimmäiset tehtävät ovat helppoja, ja luulen osaavani vastata niihin. Keskimmäisiin vastaan vähän epävarmemmin. Viimeisiin en vastaa ollenkaan, koska en yksinkertaisesti ole ehtinyt opiskella koko 600 sivun kirjaa muuton ja täysipäiväisen työssäkäynnin keskellä. Palautan paperin kuitenkin hyvillä mielin – koe oli sellainen kuin oletinkin, ja käytettävissä olleeseen aikaan nähden olen voinut valmistautua siihen kohtuullisesti.

Olo on kevyt – nyt kahvia! Poikkean läheiseen *caffetteriaan* ja vedän oikein kunnan *caffè doppion*. Muistan myös kokeen evääksi aiotut eväs-Ringot – avaan paketin ja rouskuttelen keksejä kävellessäni lyhyen lenkin naapurustossa. Täällä on tosiaan paljon oikeuslaitoksen rakennuksia, *carabinieri* joka puolella. Takki on vähän liikaa, lämpötila on varmaan 20 asteen pinnassa.

Tauon jälkeen palaan samaan koehuoneeseen – tohtoriohjelman johtaja on lähettänyt meille muutama päivä aiemmin viestin, jossa meitä pyydettiin jäämään paikalle vielä kokeen jälkeen niin, että voimme tavata toisemme. Olen ensimmäinen luokassa, ja seuraavaksi saapuu professori Barisione. Hän näyttää yllättävän suomalaiselta – ei siksi, että

hänellä on ruskeat silmät ja tuuhea parta, vaan siksi, että hän on niin vakava. Kättelemme, sanon että olen se suomalainen.

Pian luokkaan saapuvat myös muuta kuusi opiskelijaa – vihdoin sitä palestiinalais-huivivyyliä! Yhdellä työllä on sametti-vekkihame ja toisella vihreää väriä hiuksissa. Hän näyttää muuten ihan Amelielta. Tunnen palanneeni omieni pariin.

Esittelemme itsemme – käy ilmi, että osa on valmistunut Torinon yliopistosta, mutta lisäksi mukana olemme minä, yksi britti sekä Ruotsissa opiskellut roomalaistyttö. Tohtori-ohjelman virallinen kieli on englantia, joten puhumme sitä – heitän romukoppaan ennakkoluulon italialaisten englannin ääntämyksestä, koska kaikki puhuvat todella hyvää englantia. Käy ilmi, että meillä on melko erilaiset tutkimuskohteet – jollain on antropologinen lähtökohta, toisella hyvinvointivaltion rakenteita pohtiva, minulla viestinnän kulma. Mutta ehkä se on myös hyvä, näin pääsemme kaikki näkemään erilaisia sosiaali-tieteiden sateenvarjon alle mahtuvia aiheita.

Professori Barisione kertoo käytännön seikkoja opinnoista – valmistuttava olisi esimerkiksi tasan kolmessa vuodessa. Tämä on erikoista suomalaisista lähtökohdista tulevalle, koska Suomessahan tohtorintutkinnon suorittamisen oletusaika on 4 vuotta, ja useammat käyttävät siihen enemmänkin aikaa. Toisaalta, mietin mielessäni – jos voin tehdä töitä täysipäiväisesti, ehkäpä se väikkäri sieltä syntyy kolmessa vuodessa. Lisäksi tähän tutkintoon sisältyy enemmän pakollisia opintoja kuin suomalaiseen vastineeseen, mutta ne keskittyvät ensimmäiseen vuoteen – kahtena seuraavana on tarkoitus omistautua väikkäriin kirjoittamiselle.

Kun tulee kysymysten aika, käy ilmi, että en ole ainut, jolle kaikki ei ole kristallinselvää – italialaiset kyselevät itse asiassa eniten. Positiivinen uutinen on esimerkiksi se, että meille Torinossa asuville opiskelijoille korvataan ensimmäisen vuoden Milanon

junaliput, koska opinnot vaativat toisessa kaupungissa käyntiä kolmisen kertaa viikossa. Skype-yhteyden päässä oleva Torinon yliopiston professori Semi, joka on ohjelman kakkosjohtaja, rohkaisee käymään myös Torinon kampuksella tutustumassa tohtoriopis-kelijoille varattuun työskentelytilaan. Pitää mennä, kunhan muutan.

Virallisen osuuden jälkeen alkaa, kuten arvelin, tuttavallinen italiankielinen pulina. Vastaan siihen itsekkin italiaksi. Italialaiset vaikuttavat helpottuneilta siitä, että puhun sujuvaa italiaa. Barisione kuitenkin ehtii väliin: ”Hei! Vaikka Saija puhuukin hyvin italiaa, älkää unohtako Joshuaa”, hän huomauttaa. Tunnen syyllisyyden pistoksen – tiedän, ettei ole kiva olla ainoana ulkomaalaisena joukossa, jossa kaikki muut puhuvat eri kieltä. Vaihdan takaisin englanniksi, ja niin tekevät muutkin, ennen kaikkea Ruotsissa opiskellut italialaistyttö.

Lounaaksi syödään tietysti pastaa. ”Oletko sinä kasvissyöjä?” kysyy Ruotsissa opiskellut italialainen. ”No olen, mistäs tiesit?” kysyn. ”No, kun te pohjoismaalaiset olette näissä asioissa edellä”, hän hymähtää. Niinhän se taitaa olla.

Koetamme italialaisen kanssa selittää britille eri pastalajien eroja. Lopulta hän ei osaa valita, ja ravintolan tarjoilija sanoo ”*Non ti preoccupare, faccio io*”, eli älä huoli, minä tuon jotain hyvää. Tätä juuri rakastan Italiassa, kaikki selviää aina jotenkin. Yritän selittää sitä myös britille, joka on huolissaan maahantulon byrokratiasta – eikä tietysti ihan turhaan, tuleehan hän Brexit-maasta. Minulle EU-kansalaisena byrokratia on kevyempää. Mutta jos jotain Italiassa olen oppinut, niin sen, ettei kannata huolehtia kaiken aikaa – on aikansa huolehtimiselle ja aikansa pastansyönnille, *insomma*.

Britin kanssa juteltuani muistan tosin itsekkin, että pitää sitten muistaa avata se puhelinliittymä. Ja pitäisikö olla italialainen pankkitilikin? Ihan vielä en jaksakaan

ajatella liikaa. Lounaan jälkeen britti lähtee kilpailuttamaan puhelinoperaattoreita ja italialaistytö katsomaan asuntoa – hän etsii Ruotsista muuton jälkeen yksiötä Milanosta.

Minä otan metron Duomolle – metrosta noustessani portaiden päässä kohoaa valkoinen, kermakakkumainen tuomikirkko, ja edessä avautuva aukio on täynnä lintuja ja turisteja. Istun patsaan juurelle piazzan keskellä. Aurinko paistaa ja linnut lennähtelevät ympärilläni odottamattomiin suuntiin. En tiedä, milloin olen tuntenut itseni näin onnekaaksi – olen väsynyt, mutta nyt tiedän, että tämä oli oikea valinta.

Oikea valinta tulla taas Italiaan ihmispaljouden, kaaoksen, pulujen, muiden ulkomaalaisten ja historiallisten rakennuksen katveeseen, aurin-gonpaahteeseen. Takki lentää taas olkapäälle lähtiessäni etsimään *gelateriaa* Galleria Vittorio Emanuelen käytäville.

Kuvat: Saija Räsänen

Saijan blogi:

https://fromturinwithfinnisheyes.home.blog/2019/09/29/valilasku-milanoon/?fbclid=IwAR0ucNnGJ_QoCrcXZuFoN2HztRKI-Czw3phmt9Dk1hkjP0s94jnvI2wcsIE

Kommentteja Marco Vichin teokseen *L'inquilino*

Tämä artikkeli sisältää kirjapiirin jäsenten kommentteja klubikirjailijamme **Marco Vichin** teoksesta *L'inquilino*.

Kommenttinani päivän teoksesta haluan sanoa, että itse koin erääksi teemaksi sen, mihin voivat johtaa liiallinen miellyttämishalu, kiltteys sekä avointen konfliktien välttelytaipumus. Carlo ei kykene asettamaan rajoja. Päähenkilön itseanalyysi on sivun 83 keskellä olevassa pitkässä kappaleessa:

”Mi conosco, penso a me stesso più con gli occhi degli altri che con i miei, e se qualcuno mi odia, finisco per sentirmi a disagio, soprattutto se abita a pochi metri da me. Il delirio di voler essere amato da tutto il mondo mi era passato da un pezzo, ma insomma preferivo vivere in pace con il vicinato...”

Toinen merkittävä piirre on mielestäni, ettei Vichi suo miespuolisille hahmoilleen onnea naisuhteissaan. Painajaismaista menoa on lisäksi ainakin novellikokoelmassa *Trappola per Ubriachi*.

Lisähuomiona, että keskustelu näin helppolukuisesta kirjasta kävi vilkkaana ilman alustustakin.

Leena Eranti

Kertomuksessa on kaksi täysin vastakkaista henkilöä: sosiaalisesti avuton Carlo, joka parantaakseen taloudellista tilannettaan haluaa vuokrata huoneen ja on ilmoittanut siitä lehdessä ja Fred, elämää kokenut, välillä rikollisiakin polkuja kulkenut, mutta useista täpäristä tilanteista näppärästi selvinnyt tyyppi, joka tuo Carlon elämään jännitystä ja ennalta arvaamattomia tilanteita.

Jo heidän ensi kohtaamisensa kertoo, kumman pillin mukaan tullaan tulevana päivänä tanssimaan. Carlon vuokrailmoitukseen ei kukaan ole viikkoon vastannut. Yllätykseksi Fred ilmaantuu oven taakse ja on halukas vuokraamaan huoneen. Hänelle esitellään huone ja kylpyhuone, joita Fred haistelee ja kysyy sitten vuokraa. Carlo ei oikein osaa vastata ja vähättelee paikkoja. Fred päättää kuitenkin jäädä, vaikkei vuokranantajalla ole antaa edes avainta vuokralaiselleen.

Vähitellen Fred valtaa koko kodin. Hän kutsuu sinne ystäviään ja kestitsee siellä heitä ja ja tilapäisiä naistuttujaan, pyytää välillä rahaa Carlolta eikä maksa vuokraansa. Meno on vilkasta yötä päivää ja tilanne on täysin Carlon hallitsemattomissa. Ulosottomieskin tavoittaa Frediä, joka ei sattumalta ole paikalla ja Carlo joutuu luopumaan televisiostaan Fredin velkojen takia. Naapuristossa sattuneen kuolemantapauksen, poliisin mukaan murhan, takia poliisi kuulustelee Carloa, Fred ei nytkään ole paikalla. Sitten naapuristosta löytyy toinen tapettu vanhus ja seuraa uudet kuulustelut. Fred väittää nähneensä yöllä jonkin hahmon, joka sopisi olemaan vihanneskauppias. Poliisi kuitenkin kuulustelee edelleen Frediä, jonka rikosrekisterissä on tappeluita, petoksia, epäsiiveellistä käytöstä ja varkauksia. Vaikuttaa

siltä, että Fred onnistuu puhdistamaan maineensa tällä kertaa.

Jonkin ajan kuluttua Fred näyttää häipyneen. Carlo löytää Fredin huoneesta kirjeen, joka on narulla köytetyn paketin päällä. Kirjeessä Fred ilmoittaa, ettei voi jäädä, mutta kiittää Carloa kaikesta. Paketti on tarkoitettu Carlolle maksuksi vuokrasta ja muista veloista ja jos Carlo haluaisi tietää lisää, hänen pitäisi katsoa illan tv-uutiset. Uutisissa kerrotaan edellisenä yönä tapahtuneesta suuresta pankkiryöstöstä. Paketissa on suuri summa rahaa, Carlon arvion mukaan kahdentoista vuoden vuokrat rahat. Fredin kirjeen lopussa on PS: Ihminen ei ole koskaan se miltä näyttää.

Vappu Isosompppi-Hakkarainen

Lukukokemukseni oli viihdyttävä, lisäksi puhekielen dialogi ja italialainen rajuhko sanasto tulivat tutuiksi. Mielestäni tässä teoksessa Marco Vichin pääteemana on yksinäisyys. Se mainitaan alkusivuilla kerrottaessa vuokranantaja Carlosta, toisesta päähenkilöstä. Aiheeseen palataan viimeisillä sivuilla vuokralaisen lähdettyä, kun Carlo on yksin asunnossaan kuunnellen ahdistavaa hiljaisuutta. Hän ei näytä osaavan elää omaa elämäänsä, vaan toimii reaktiivisesti muiden tekemisiin, jolloin hänenkin elämässään on tapahtumia. Carlo on saamaton uusavuton, ilman omaa tahtoa oleva mies.

Carlon vuokralainen Fred on narsisti, joka pitää naisia astinlautanaan pönkittääkseen egoaan, hurmuri ja liehittelijä, valehtelija, rikollisilla teillä oleva siipeilijä. Fred osaa manipuloida Carlon tyyppisen henkilön psyykeä käyttäen häikäilemättömästi hyväkseen myös Carlon asunnon jokaista kolkkaa.

Molempien käyttäytymistä selittänevät lapsuuden kokemukset, samanlaisuus tuntuu nostavan sietorajaa pysyvä tilanteessa, oli se millainen tahansa.

Teos on rikosten raamittamaa psykologista henkilöiden ja irrallisen sekä sitoutumattoman

elämänmenon ja ajan kuvausta. Vichi on enemmän kuin dekkarikirjailija. Hänen uudempaa tuotantoaan, esimerkiksi vuonna 2009 ilmestynyttä *Morte a Firenze* -teosta lukiessa tästä on helppo vakuuttua.

Tarja Päivärinne

Vuosia sitten aloin lukea kirjaa, mutta jätin sen kesken. Minua alkoi Fredin röyhkeys ärsyttää niin kovin. Nyt kun luin uudestaan ja kokonaan, niin Fredin röyhkeyden lisäksi ärsytti Carlon lammasmaisuus. Miksei hän lyönyt nyrkkiä pöytään ja kertonut kuka on isäntä talossa? Pitihän Carlo sentään yhden kerran pintansa. Hän tahtoi välttämättä saattaa alaikäisen Santinan kotiin ja saattoi myös. Eipä siitäkään kunnian kukko laulanut. Carlo sai Santinan äidin vihat päällensä ja autokin jäi sille tielleen bensan loputtua. Kirja oli kyllä helppolukuinen, koska siinä on paljon keskusteluja lyhyin vuorosanojin, mutta moni asia jäi hiukan epävarmaksi. Oliko Fred murhaaja? Ei kai sentään, mutta pankkiryöstäjä kumminkin. Carlo sai lopussa setelitukun palkakseen ja se pelastaisi hänet ahdingosta. Lukija jäi kuitenkin ihmettelemään, eikö poliisi kohta ilmesty oven taakse. Kuinka Carlo siitä selviää?

Anneli Salo

Marco Vichin *L'inquilino* (suom. Vuokralainen) herätti runsaasti keskustelua lokakuun kirjapiirissä. Todettiin, että kirja oli ärsyttävä ja vuokranantaja nössö tekemisissään, vaikka ajatuksissaan olikin rökittänyt röyhkeän vuokralaisensa monta kertaa. Pöyristeltiin vuokrasopimuksen puuttumista ja mietittiin, oliko päähenkilöiden äiti-suhteissa kenties jotain yhteneväistä. Huomattiin herttaisissa tanskalasineitosissa stereotypia skandinaavisista. Samoin keskustelussa tuli esille, että

Vichin kirjoissa usein esiintyy antisankarityyppi päähenkilönä.

Sovittiin, että mieltä askarruttavista asioista kysytään itse kirjailijalta. Alla kysymykset ja klubikirjailijamme Marco Vichin vastaukset niihin:

1. Chi ha (veramente) ucciso le vecchie signore?

L'ortolano

2. Fred ha incastrato l'ortolano?

No no, è stato proprio l'ortolano

3. Ci sono stati due furti? la rapina a p. 135 con 4 morti e un bandito ferito e poi il furto di sei miliardi nell'ultima pagina - ha Fred (con i suoi amici/complici) fatto entrambi?

No, Fred solo l'ultima

4. Saranno stati catturati Fred e Carlo? (dopo il libro, in futuro)?

Spero proprio di no

Comunque questo breve romanzo va letto seguendo le vicende umane, non ci sono misteri ;-)

un caro saluto
buone letture
marco

Marco Vichi e Helena Hakola-Louko

Marcon kotisivut: <http://www.marcovichi.it>

KIRJALLISUUS

Tarja Päivärinne

Dante Alighieri ei anna rauhaa

Alkukevennys

Lainatakseni Miелensäpahoittajaa kyllä ei ole helppo ottaa tolkkua Divina Commedian henkilögalleriasta edes tutkijoiden selitysten perusteella. Mutta ilman niitäkin kirjasta voi nauttia täysin siemauksin, kuten koin lukiessani ensimmäistä kertaa tietämättä tuon taivaallista selityksistä ja tyypeistä.

Mario Tobinon Dante Alighierin elämästä kertovan kirjan *Biondo era e bello* (1974) ja Dante-opintojen innoittamana olin pari viikkoa sitten kuuntelemassa Helsingin yliopistonlehtorin Enrico Garavellin Studium Catholicumissa pitämää luentoa ”Ketkä loistivat poissaolollaan *Divina Commediassa*?”, Danten keskiaikaisessa eeppisessä runoelmassa, hänen sisäisen matkansa kuvauksessa.

Dantelle *Divina Commedian* 1) (1320) kirjoittaminen oli suuri unelma. Danten oletetaan nähneen hengellisiä unia, kokeneen elämässään erikoisia asioita ja joidenkin arvioiden mukaan hän olisi kärsinyt epileptisistä kohtauksista. Mahdollisesti kokemukset ovat vaikuttaneet teoksen syntyyn ja sisältöön.

Divina Commedian tapahtumat sijoittuvat vuoden 1300 pääsiäisen aikaan pitkäperjantaita sunnuntaihin. Teoksessa esiintyy yhteensä 364 hahmoa ja henkilöä, jotka edustavat raamatun henkilöitä, pyhimyksiä, kirkonmiehiä, runoilijoita, ruhtinaita, myyttisiä henkilöitä, enkeleitä ja demoneja, naisia ja lapsia; näistä 182 kanssa Dante myös keskustele.

Garavellin luennolla tuli esille kolme teoksesta poissaolollaan loistanutta henkilöä,

paavi Bonifacius VIII, runoilija Guido Cavalcanti ja Makedonian kuningas Aleksanteri Suuri, vaikka heidän nimensä olivatkin mainittuina tekstissä eri yhteyksissä.

Dante oli poliittisesti ja yhteiskunnallisesti aktiivinen, siksi hänellä oli myös vihamiehiä. Paavi Bonifacius VIII oli hänen perivihollisensa ja päinvastoin, sillä Dante arvosteli voimakkaasti kirkon toimintaa. Siksi hänet karkotettiin maanpakoon Firenzestä ja jos hän olisi palannut, hänet olisi teloitettu. Löysin maininnan Bonifaciuksesta teoksessa neljä kertaa.

Helvetin portilla III laulussa useiden tutkijoiden mukaan paavi Celestinus V luopui asemastaan Bonifaciuksen hyväksi kokien itsensä kyvyttömäksi hoitaa paavin tehtävää.

*”Näin tunsin myös sen miehen varjon, jonka
vei raukkamaisuus luopumukseen suureen.” 2)*

XIX laulussa, helvetin kahdeksannessa piirissä, jonne on sijoitettu hengellisiä virkoja rahasta myyneet, alla olevassa lainauksessa paavi Nicolaus III luulee Dantea Bonifaciukseksi ja kysyy:

*”Oletko täällä, Bonifacius?” huusi
hän, ”täällä oletko jo Bonifacius?
Ennustus erehtyi siis vuoden jonkin?”*

Helvetin XXVII laulussa Dante tapaa petokseen yllyttäjän Guido da Montefeltron, joka syyttää ikuisesta onnettomuudestaan Danten vihaamaa ”ylipappia” Bonifaciusta.

”tulotta ylipapin kirot saakoon”

Kiirastulen XX laulussa kerrotaan Filip Kauniin vangituttaneen Bonifaciuksen vuonna 1303. Teko kauhistutti Danteakin, vaikka kysymyksessä oli hänen perivihollisensa.

*(Tämän viittaava teksti on kahden sivun mittainen,
joten jätin sen pois.)*

Ilmeisesti Dante ei uskaltanut kirjoittaa perivihollistaan Bonifaciusta teokseen, vaan toi hänet toisten henkilöiden mainitsemana 'epäiltyjen' joukkoon. Näin Dante unohtamalla hänet kuitenkin ovelasti tekee kiusallisesta poissaolevasta läsnä olevan.

Rikas ritari Cavalcante Cavalcanti, joka ei uskonut sielun kuolemattomuuteen ja piti maallisia nautintoja suurimpana hyvänä, kysyy Helvetin X laulussa Dantelta, miksei hän ole sijoittanut hänen poikaansa Guido Cavalcantia, Danten runoilijaystävää helvettiin, vaikka kaverukset olivat riitautuneet keskenään.

*"Läheisen haudan kannen alta nousi
nyt haamu, joka näkyi lenkaan saakka;"*

Myöhemmin paratiisiin XVI laulussa Dante teitittellessään useita henkilöitä teitittelee myös samalla Cavalcante Cavalcantia (Tyyni Tuulion tulkinta). Ehkäpä haluten säilyttää ystävyyden C. Cavalcantin pojan Guidon kanssa, - vaikka olikin hänen kanssaan riitautunut – ei 'tuominnut' runokaveriaan vaellukselle Divina Commediaan.

*"Te'-puhutteluin, jota ennen käytti,
vaan suosii niukemmin nyt Rooman kansa,"*

Helvetin XII laulussa väkivallantekijöiden seitsemännessä piirissä Aleksanterin nimi viitanee Makedonian kuninkaaseen Aleksanteri Suureen, jonka julmuuksista Dante lienee lukenut Paulus Orosiuksen historiateoksesta. Divina Commediassa hän kuitenkin kuvaa Aleksanterin julmia ja ylimieleisiä ominaisuuksia Odysseuksen hahmossa mainitsematta Aleksanteri Suurta.

*Pahoja töitään itkivät he täällä,
niin Aleksanteri kuin Dionysius,
Sisilian tuskavuotten julma tuoja."*

Divina Commedia on koukuttava teos, johon lukija näköjään joutuu aika ajoin palaamaan.

Varsinkin helvetin ja kiirastulen tapahtumat ovat vetävää luettavaa sekä Eino Leinon että Elina Vaaran käännöksinä **Gustave Dorén** piirroksin kuvitettuna. On pakko todeta, että ilman lähteitä ja selityksiä olisi todella vaikeaa tulkita Divina Commedian henkilöitä ja hahmoja pelkästään Danten tekstiin tukeutuen. Runsauden sarvi on niin moninainen, että mukana pysyminen ajatuksen juoksussa saattaa johtaa lukijan eli tässä tapauksessa minut harhapäätelmiinkin.

1) *Divina* on adjektiivi, jonka **Giovanni Boccaccio** lisäsi Commedia-sanan eteen teoksessaan *Trattatello in laude di Dante* (1477). Dante itse kutsui teostaan nimellä *Commedia*.

2) Lainaukset **Elina Vaaran** käännöksestä, 1963.

ILMOITUKSIA

DiDonna - Syysmuotia

Laadukasta ja yksilöllistä muotia sekä hyvää palvelua aikuiselle naiselle Di Donnasta. Tervetuloa !

Toinen Linja 13, 00530 Helsinki
(Kalliossa, lähellä Hakaniemeä, n. 200 metrin matka metroasemalta.

www.didonna.fi

Instagram: putiikkididonna
Facebook: didonnahelsinki

Italian kieli oopperassa – Rikhardinkadun kirjasto to 17.10

Ooppera on yksi taidemuodoista, joista Italia tunnetaan parhaiten maailmalla. Juuri italian kieli on alusta asti laajalti yhdistetty oopperaan

myös ulkomailla, ja paljon on keskusteltu sen sopivuudesta musiikin kieleksi. Luentosarjan tarkoitus on näyttää, kuinka alun perin runokieleen pohjautuva italian musiikkikieli on kehittynyt ja muotoutunut vuosisatojen saatossa meidän päiviimme asti historiallisen aikakauden, kulttuurisen kontekstin sekä libretistien taituruuden mukaan.

19. maailmanlaajuisen italian kielen viikon teema on ”Italian kieli näyttämötaiteessa”. Professori **Edoardo Buroni** pitää Suomessa neljä luentoa aiheesta.

Torstai 17.10. klo 17.30-19.00
Rikhardinkadun kirjasto (Lukusali, 3.krs), Helsinki

"La lingua dell'opera lirica in italiano. Storia e diffusione europea". Luennon kesto n. 1 tunti, minkä jälkeen ohjelmassa on musiikkiesitys. Esiintyjinä **Johanna Takalo** (sopraano) ja **Eero Manninen** (piano).

Tilaisuuden järjestää Helsingin yliopisto yhteistyössä Italian kulttuuri-insituutin kanssa.

Lisätietoja:

https://iichelsinki.esteri.it/iic_helsinki/fi/gli_eventi/calendario/2019/10/la-lingua-dell-opera-lirica-in.html

Vapriikki: Ostia, portti Roomaan 1.11.2019 – 10.5.2020

Tampereen Vapriikki avaa marraskuun 1. päivä näyttelyn, joka johdattelee Ostian, antiikin Rooman satamakaupungin vilkkaaseen elämään. Museovieras pääsee kulkemaan Ostian kaduille ja kujille, jossa lastataan Roomaan meneviä jokilaivoja, käydään kauppaa, palvotaan jumalia, käydään kylpylässä ja viihdytään tavernassa.

Tampereen Vapriikki:
Alaverstaanraitti 5, 33101 Tampere

Lisätietoja:
<http://vapriikki.fi/nayttelyt/ostia-portti-roomaan/>

Onnea etsimässä – Italian nykytaidetta

Serlachius-museo Gösta, Mänttä
26.10.2019 – 29.3.2020

Näyttelyyn liittyvä oheisohjelma:

Su 26.10.2019 Kuraattorikierrokset klo 13 ja 15
Italian nykytaidetta -näyttelyssä taidemuseo
Göstassa.

Su 26.10.2019 Tampere Filharmonian
muusikoiden kamarimusiikkikonsertti klo 16
taidemuseo Göstassa.

Su 8.3.2020 Marinella Senatoren *Kertovan
tanssin koulussa* valmistunut performanssi
esitetään Onnea etsimässä -näyttelyssä.

Su 8.3.2020 **Outi Pinomaan** luento
taidemuseo Göstassa. Aiheena **italian kielen
käyttö suomen taiteen, musiikin ja ruoka-
alan sanastossa**.

7.–8.3.2020 Italialaisen ruoan viikonloppu
ravintola Göstassa.

Lisätietoja:
<http://www.serlachius.fi/fi/nayttelyt/67-onnea-etsimassa/>

Gigli-2019 Gaalakonsertti

Savoy-teatteri
Kasarmikatu 46, Helsinki
Lauantaina 9.11.2019 klo 17

Annamaria Dell'Oste

Riccardo Gatto

Tuomas Katajala

Annika Leino

Henri Uusitalo

Jari Hiekkapelto

Annamaria Dell'Oste, sopraano
Riccardo Gatto, tenori
Tuomas Katajala, tenori
Annika Leino, sopraano
Henri Uusitalo, bassobaritoni
Jari Hiekkapelto, piano

Suomen Beniamino Gigli -seura r.y. ja
Italian kulttuuri-instituutti yhteistyössä
FB: Suomen Beniamino Gigli -seura r.y.
Liity seuraan: www.gigli.fi

Liput:

45 € peruslippu, 40 € ryhmäliput (väh. 10 h ryhmät), 15 € opiskelijat, varusmiehet, työttömät, lapset alle 16 v.
+ mahdollinen toimitusmaksu

Ennakko:

Lippupiste, www.lippu.fi, p. 0600 900 900 (2 €/min+pvm). Avoimma ma-la 9-21, su 10-18
Savoy-teatteri, www.savoyteatteri.fi, p. 09 310 12000 (pvm/mpm), (ti-pe 15-18)
Savoy'n lipunmyynti avoinna ti-pe 12-14 ja 14.40-18 ja 1 h ennen esityksen alkua.
Savoy'n lipunmyynnissä ei peritä toimitusmaksua.

**Tervetuloa Italia-klubi ry:n
pikkujouluhin la 30.11. klo 17**

Klubin pikkujouluja vietetään la 30.11.2019 klo 17 ravintola La Famigliassa, Keskuskatu 3, Helsinki. Valitse alla olevasta ruokalistasta mieluisa ateriyhdistelmä ja kerro se ilmoittautumisen yhteydessä. Pyydämme ilmoittautumiset ke 20.11. mennessä Helenalle: hhl@louko.com. Tilaisuudessa arvotaan italiankielinen kirjapalkinto jäsenmaksuna maksaneiden kesken.

Ruokalista

Alkupalat

Antipasti (G, VL) 12,20€ (S-etukortti), 14,40€

Prosciutto crudo -kinkkua, spianata-salamia, mozzarella di bufalaa, pecorinoa, tomaattihilloketta, viikunaa, oliiveja, cantaloupea, sydänsalaattia, viinirypäleitä ja basilikaöljyä

Carpaccio (L,G) 12,50€

Häränlihacarpaccio, parmesaania, pinjansiemeniä, rucolaa ja oliiviöljyä

Chili Prawns (L,G) 10,20€

Chilimarinoituja jättikatkarapuja, Sugo al Peperoncino, valkosipulia ja avokadoa

Pasta ja salaatti

Royal Tortellini Funghi 16,90€ (S-etukortti), 19,90€

Tattitortelliineja, artisokkaa, mehustettua tomaattia ja salviaa

Goat Cheese Salad (VL, G) 17,90€

Pariloitua vuohenjuustoa, viikunaa, mehustettua tomaattia, chiliä, cantaloupea, kurpitsansiemeniä ja passionvinaigretta

Pääruoka

Whitefish with Risotto (G) 27,90€

Siikaa, pinaattia, vihreää parsaa ja sitruunarisottoa

Hunter's Hare (L, G) 33,10€ (S-etukortti), 38,90€

Jäniksenfileetä, pinaattia, hunajapaahdettuja naattiporkkanoita, tattikastiketta ja sahramisottoa

Chicken Saltimbocca (G) 21,90€

Broileria, parmankinkkua, salviaa, pinaattia, kevätsipulia, hunajapaahdettuja naattiporkkanoita, marsalakastiketta ja sitruunarisottoa

Jälkiruoka

Tiramisu (G) 10,50€

Perinteistä italialaista tuorejuustokakkua à la La Famiglia

Chocolate Cake (L) 8,80€ (S-etukortti), 10,30€

Pistaasilla maustettua suklaakakkua ja mangomoussea

Ice cream & Sorbet pallo 4,20€

Vanilja-, suklaa-, suolainen kinuski- tai cappuccinojätelöä TAI kauden sorbetta

Klubi tarjoaa tervetuliaismaljan.

JÄSENMAKSUT 2019-2020

Vuosikokous päätti pitää klubin jäsenmaksut ennallaan. Jäsenmaksu toimintakaudelle 1.8.2019-31.7.2020:

- 20€/hlö
- 50€/yhteisö
- 200€/ainaisjäsenmaksu

Pyydämme ystävällisesti maksamaan jäsenmaksun klubin pankkitilille **31.10.2019 mennessä** seuraavin tiedoin:

Maksun saaja: ITALIA-klubi ry
IBAN: Nordea FI88 1544 3000 0229 67
Viitenumero: 123

Lämmin kiitos jäsenmaksunsa jo maksaneille!

Jäsenmaksulla jäsen saa:

- Klubin jäsenlehden *Riflessi d'Italian* (9 kpl/vuosi)
- osallistua klubin kirjapiiriin
- osallistua klubin tapahtumiin
- osallistua klubin FB-ryhmään
- pääsyn klubin kotisivuilla (<https://italia-klubi.fi/>) olevaan digiarkistoon, josta löytyvät klubin tiedotteet ja lehdet alkaen vuodesta 2010 ja josta voi arkistohauulla hakea haluamansa aihetta
- osallistua jäsenarvontoihin (seuraava arvonta pikkujouluissa 30.11, jossa italiankielinen kirjapalkinto)

Klubin kotisivut

Klubin sähköpostiosoite, johon voi lähettää Klubin asioihin liittyvää postia:

italia-klubi@italia-klubi.fi

Rekisteröitymällä jäseneksi pääset lukemaan Klubin jäsenlehtiä kohdasta **Riflessi d'Italia** ja **Arkisto**. Rekisteröitymistä tarvitaan siis **vain** digiarkiston materiaalin lukemiseen. Kaikki muut tiedot kotisivuilla ovat julkisia.

Jäseneksi voit liittyä täyttämällä yhteystietosi kohdassa Jäsenistö – **Liity jäseneksi**.

Rekisteröityminen tapahtuu seuraavasti:

1. Mene kotisivujen Etusivulle:
<https://italia-klubi.fi/>
2. Klikkaa painiketta ”Rekisteröidy” (tai ”Registrati”) – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
3. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Etunimi, Sukunimi, Sähköpostiosoite, Käyttäjätunnus (valitse itse haluamasi), Salasana (keksi itse salasana) ja Salasana toistamiseen.
4. Klikkaa painiketta ”Rekisteröidy”, jolloin ylläpitoon lähtee viesti, että olet rekisteröitynyt.
5. Ylläpito tarkistaa, että jäsenmaksu on maksettu ja hyväksyy rekisteröinnin.
6. Saat rekisteröinnin hyväksymisestä viestin sähköpostiisi, jossa on linkki kirjautumista varten.

Kirjautumisohjeet, kun olet jo rekisteröitynyt ja sinulla on tunnus ja salasana:

1. Mene kotisivujen Etusivulle: <https://italia-klubi.fi/> ja klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" tai klikkaa sähköpostitse saamaasi linkkiä
2. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Käyttäjätunnus ja Salasana (ne omavalintaiset, joilla rekisteröidyt)
3. Klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" (tai "Accedi" – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä)
4. Arkistoon pääsee viemällä kursori **Riflessi d'Italia** -otsikon kohdalle ja sitten sen alla olevan "**Arkisto**" -sanalla. Arkiston viereen avautuu pudotusvalikkona vuosiluvut, joita klikkaamalla pääset halutun vuoden materiaaliin.